

MIKKELIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUIDEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2010

Mikkelin kaupungin julkaisu 2011

Tilaukset

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut
Kiiskinmäenkatu 5-7, 50130 Mikkelä
[kaija.ringbom \(at\) mikkeli.fi](mailto:kaija.ringbom@mikkeli.fi) tai (015) 194 4700

Kannen valokuva: Talvinen polku Urpolassa tammikuussa 2010

MIKKELIN SEUDUN YMPÄRISTÖPALVELUIDEN TOIMINTAKERTOMUS VUODELTA 2010

Yleistä

Mikkelin seudun ympäristöpalveluista tehdyn sopimuksen mukaan yhteisessä ympäristöpalvelu - yksikössä hoidetaan Mikkelin, Hirvensalmen, Mäntyharjun, Pertunmaan, Ristiinan ja Suomenniemen ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun asiat. Yksikkö aloitti tässä muodossa toimintansa vuoden 2005 alussa. Suomenniemen kunta tuli mukaan Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimintaan vuoden 2008 alussa.

Ympäristölautakunta

Viranomaisena toimii seudullinen ympäristölautakunta, jossa on yhdeksän jäsentä ja heille henkilökohtaiset varajäsenet. Ympäristölautakuntaan kuuluvat kaudella 2009–2012 seuraavat jäsenet:

Varsinainen jäsen

Auvinen Pekka, puheenjohtaja, Mikkel
Ojala Kari, Mikkel
Pekonen Petri, Mikkel
Torniainen Riitta, Mikkel
Pylkkänen Pentti, varapuheenjohtaja, Hirvensalmi
Liukkonen Jari, Mäntyharju
Toivonen Raili, Pertunmaa
Vihermäki Eeva, Ristiina
Kurvinen Minna, Suomenniemi

Varajäsen

Raittila Totti, Mikkel
Myyryläinen Veikko, Mikkel
Kakriainen Pekka, Mikkel
Pöyry Raija, Mikkel
Ukkonen Tenho, Hirvensalmi
Björnström Anita, Mäntyharju
Nieminen Katja, Pertunmaa
Korhonen Leena, Ristiina
Siltamaa Niina, Suomenniemi

Mikkelin kaupunginhallituksen edustajana ympäristölautakunnassa on ollut Anne Puntanen.

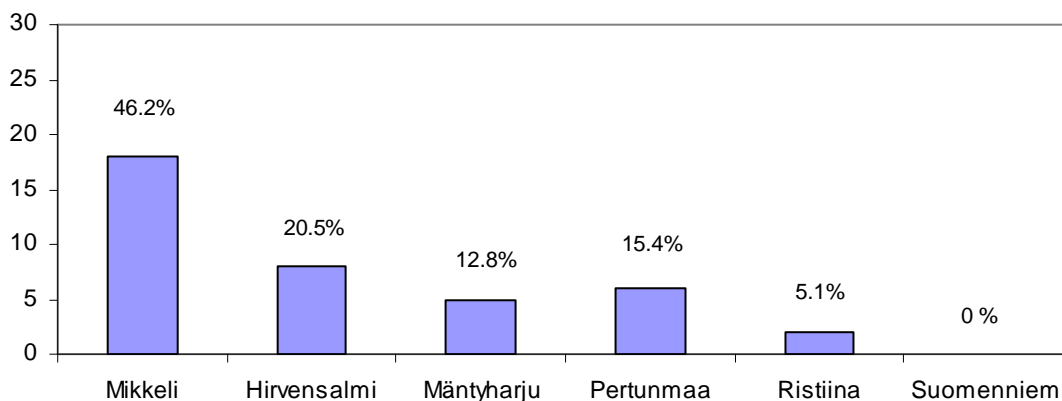
Ympäristölautakunta kokoontui vuoden 2010 aikana yhdeksän kertaa. Elokuun kokous pidettiin Hirvensalmella Satulinnassa, muut kokoukset pidettiin Ympäristöpalvelujen kokoushuoneessa Pankalammella. Pöytäkirjoihin kertyi yhteensä 144 pykälää. Ympäristölautakunta myönsi kymmenen ympäristölupaa, joista neljä Mikkeliin, kolme Pertunmaalle, kaksi Mäntyharjulle ja yksi Hirvensalmelle. Lisäksi lautakunta antoi neljä turvetuotantoalueen ympäristölupaan liittyvää lausuntoa Itä-Suomen aluehallintovirastolle ja yhden turvetuotantoalueen ympäristövaikutusten arviointia koskevan lausunnon Etelä-Savon ELY-keskukselle. Turvetuotantoalueiden ympäristölupalausunnot koskivat Saunakankaansuon, Lamminpäänsuon, Siiranviidan ja Rajasuo 2:n turvetuotantoalueita. Saunakankaansuon ja Siiranviidan osalta ympäristölautakunnan lausunnot olivat kielteisiä uuden turvetuotantoalueen perustamiselle ja toiminnan aloittamiselle. Lamminpäänsuon vanhaa tuotantoaluetta ja Rajasuo 2:ta koskeville ympäristöluville lautakunta antoi myönteisen lausunnon. Lisäksi lautakunta antoi vesi- ja vesistöasioihin sekä ympäristölupamääräyksiin liittyviä lausuntoja.

Ympäristölautakunta myönsi yhteensä seitsemän maasto- ja vesiliikennelain mukaista lupaa; kolme Hirvensalmelle ja Ristiinaan ja yhden Mikkeliin. Lisäksi lautakunta antoi 11 kaavalausuntoa, joista neljä koski Mäntyharjua ja Hirvensalmea ja kolme Mikkelia. Ympäristölautakunta antoi erilaisia valituksia koskevia lausuntoa kuusi ja kaksi kehotusta roskaantuneen alueen puhdistamiseen. Tiedoksi-asioina ympäristölautakuntaan tuotiin yhteensä 22 viranhaltijapäätöksenä annettua meluilmoitusta, 24 maa-aineslausuntoa ja kolme kaavalausuntoa.

Lautakunta teki yhden päätöksen kiinteistön liittämisestä vesiosuuskuntaan Salapirkon alueella Mikkeliissä ja yhden vesilain 20 luvun mukaisen päätöksen ojitusasiassa (Pertunmaa). Vesihuoltolain mukaisista vapautushakemuksista tehtiin kuusi päätöstä Mikkelin Salapirkon vesiosuuskunnan alueelta. Vapautus vesijohtoverkoston myönnettiin määräajaksi kahdelle kiinteistölle, nykyisten asukkaiden asuinajaksi kolmelle kiinteistölle ja toistaiseksi yhdelle kiinteistölle. Hakemusten käsittely on delegoitu ympäristöpäällikölle.

Hallintopakko-/esitutkintapyyntöasioina käsiteltiin ympäristönsuojelun puolella kolme asiaa, joista yksi koski Mikkelin aluetta, yksi Mäntyharjun ja yksi Hirvensalmen aluetta. Lisäksi lautakunnassa käsiteltiin ympäristölautakunnan johtosääntö sekä hyväksyttiin ympäristöpalveluiden toimintasääntö.

Ympäristölautakunnassa vuonna 2010 käsitellyt asiat jakaantuvat kunnittain seuraavasti:

Taulukko 1. Ympäristölautakunnassa käsitellyt asiat (yhteensä 39 §:ää) kunnittain. Lisäksi käsiteltiin kaikille yhteisiä asioita 51 kpl.

Mikkelin kaupungin ympäristöstrategia vuosille 2010 - 2014 ja Mikkelin kaupungin ilmasto- ja energiastategia hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 14.6.2010. Ympäristöstrategian rakenne vastaa vuonna 2009 laaditun kaupunkistrategian rakennetta. Ympäristöstrategiassa on kuvattu eri näkökulmien mukaiset strategiset päämäärät ja kriittiset menestystekijät, vastuutahot sekä mittarit, joilla tavoitteiden toteutumista seurataan. Tarkasteltavia näkökulmia ympäristöstrategiassa ovat talous, henkilöstö, palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat, asiakas ja kuntalainen ja elinvoima ja veto-voimaisuus. Ympäristöstrategiatyötä nimitettiin ohjaamaan ohjausryhmä, johon kuuluivat seuraavat henkilöt:

Auvinen Pekka, ympäristölautakunta, ohjausryhmän puheenjohtaja
 Hirvonen Sami, Metsäsairila Oy
 Leppänen Timo, Etelä-Savon Energia Oy
 Lyytinen Anne-Kaarina, Itä-Suomen lääninhallitus
 Nykänen Heikki, maaseutu- ja tielautakunta
 Puntanen Anne, kaupunginhallitus
 Pöntinen Jukka, tekninen lautakunta
 Tanninen Jukka, tilahallinto
 Turkki Reijo, Mikkelin vesilaitos
 Holopainen Arja, Ympäristöpalvelut
 Lehtonen Timo J., Ympäristöpalvelut

Ympäristöstrategian päivityksen perustyö tehtiin kolmessa eri työryhmässä:

Energia- ja ilmastotyöryhmä

Jari Ahonen, Kaupunkisuunnittelu
 Jarmo Autere, Hankintapalvelut
 Mia Hassinen, Ruoka- ja puhtauspalvelut
 Sami Hirvonen, Metsäsairila Oy
 Timo Leppänen, Etelä-Savon Energia Oy
 Kari Ojala, ympäristölautakunta
 Jukka Tanninen, Tilahallinto
 Timo J. Lehtonen, Ympäristöpalvelut
 Marita Savo, Ympäristöpalvelut

Vesi- ja jätevesityöryhmä

Jari Ahonen, Kaupunkisuunnittelu
 Ari Fred, Rakennusvalvonta
 Annamari Huttunen, Metsät ja vesialueet
 Pekka Kammonen, Yhdyskuntatekniikka- ja ympäristö
 Kari Mikkonen, Maaseututoimisto
 Viljo Muuronen, Yhdyskuntatekniikka ja ympäristö
 Ilkka Nurhonen, Mikkelin vesilaitos
 Riitta Torniainen, Ympäristölautakunta
 Timo J. Lehtonen, Ympäristöpalvelut
 Anne Luttinen, Ympäristöpalvelut
 Heikki Tanskanen, Ympäristöpalvelut

Ympäristöterveydenhuollon työryhmä

Mia Hassinen, Ruokapalvelut
 Petri Pekonen, ympäristölautakunta
 Reijo Turkki, Mikkelin vesilaitos
 Risto Vilkki, Tilahallinto
 Markku Halttunen, Ympäristöpalvelut
 Arja Holopainen, Ympäristöpalvelut
 Kalle Nieminen, Ympäristöpalvelut
 Sanna Toivanen, Ympäristöpalvelut

Visio

Mikkelin kaupungin ympäristöstrategiassa on määritelty kaupungin ympäristötyön visio vuodelle 2014 seuraavasti: Mikkeli säilyttää asemansa ympäristövastuullisuuden edelläkävijänä. Mikkelillä on hyvä ympäristöimago.

Toimintaympäristön kuvaus

Ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon tehtävistä Mikkeliissä, Hirvensalmella, Mäntyharjussa, Pertunmaalla, Ristiinassa ja Suomenniemellä. Ympäristöpalvelujen tehtävänä on edistää toimialueensa väestön, eläinten ja ympäristön hyvinvointia. Tavoitteena on turvata terveellinen ja viihtyisä elinympäristö sekä säilyttää luonto monimuotoisena.

Ympäristöpalveluja tarjoaa kaikkiaan 21 työntekijää, joista kahdeksan terveysvalvonnassa, kahdeksan eläinlääkintähuollossa ja viisi ympäristönsuojelussa.

Sitovat tavoitteet talousarviovuonna ja niiden toteutuminen

Talous

Strateginen päämäärä

Hyvä kuntatalous

Kriittiset menestystekijät

- talouden hallinta

Tavoitteet vuodelle 2010	Mittaaminen/tavoitetaso	Toteutuminen
<i>Hyvä kuntatalous</i> Kustannustehokkuuden parantaminen	<i>Talousarvion taloudellisten ja toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen</i>	Talousarvion taloudelliset ja toiminnalliset tavoitteet ovat toteutuneet odotettua paremmin. Toimintakate oli käyttösuunnitelmassa arvioitua pienempi.

Henkilöstö

Strateginen päämäärä

Hyvä työnantaja

Kriittiset menestystekijät

- osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö
- ammattimainen innostava esimiestyö

Tavoitteet vuodelle 2010	Mittaaminen ja tavoitetaso	Toteutuminen
<i>Osaava, motivoitunut ja vastuullinen henkilöstö</i> Henkilöstön koulutus ja itseopiskelu	Koulutukseen osallistumisen seuranta Jokainen osallistuu ammatilliseen koulutukseen vähintään 2 päivää vuodessa	Toteutunut
<i>Ammattimainen ja innostava esimiestyö</i> Kehityskeskustelut	Kehityskeskustelut käydään kerran vuodessa jokaisen työntekijän kanssa	Terveysvalvonnassa kehityskeskustelut käyty loppuvuodesta 2010. Ympäristönsuojelussa kehityskeskusteluja ei ennätetty käymään esimiehen vaihdoksen takia.

Palvelujen järjestäminen ja tuotantotavat

Strateginen päämäärä

Modernit tuotantotavat

Kriittiset menestystekijät

- Seudullisen yhteistyön toimivuus
- Tuottavuuden parantaminen
- Käyttäjälähtöiset ja modernit palvelut

Tavoitteet vuodelle 2010	Mittaaminen ja tavoitetaso	Toteutuminen
<i>Seudullisen yhteistyön toimivuus</i> Vuosittain pidettävät yhteistyökuntien seurantakokoukset	Seurantakokoukset pidetään säännöllisesti Kunnat tyytyväisiä tuotettuihin palveluihin	Seurantakokous pidettiin 10.9.2010 Kunnat ovat olleet tyytyväisiä tuotettuihin palveluihin.
<i>Tuottavuuden parantaminen</i> Ympäristöterveydenhuollon valtakunnallisen kohdetieto- ja tilastointiohjelman käyttöönotto	Käytössä vuoden 2011 alussa	Elintarvikevalvonnan valtakunnallinen kohdetieto- ja tilastointiohjelma otetaan käyttöön vuoden 2011 alussa

Asiakas ja kuntalainen

Strateginen päämäärä

Hyvinvoiva kuntalainen

Tyytyväinen asiakas ja käyttäjä

Kriittiset menestystekijät

- Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen
- Toimivat ja laadukkaat peruspalvelut

Tavoitteet vuodelle 2010	Mittaaminen ja tavoitetaso	Toteutuminen
<i>Terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen</i> Talousveden hyvä laatu Korkeatasoinen elintarviketurvallisuus	Talousvesi- ja elintarvikeväliaineiden epidemioiden seuranta	Yhtään talousvesi- eikä elintarvikeväliaineista epidemiaa ei raportoitu vuonna 2010.
<i>Toimivat ja laadukkaat peruspalvelut</i> Hakemusten ja ilmoitusten käsittelyaika	Hakemusten käsittely 2-3 kuukauden ja ilmoitusten 30 vrk:n sisällä	Ilmoitukset on käsitelty 30 päivän kuluessa. Luvat on käsitelty pääsääntöisesti tavoiteajassa. Lupien osalta hakemusta joudutaan usein täydentämään ja viivästymiset johtuneet tästä.

Elinvoima ja vetovoimaisuus

Strateginen päämäärä

Hyvä maine

Kriittiset menestystekijät

- Hyvä ympäristöimago
- Vesistöjen hyvä veden laatu ja käytettävyys
- Ekologinen ja elävä kaupunkikeskus ja maaseutu

Tavoitteet vuodelle 2010	Mittaaminen ja tavoitetaso	Toteutuminen
<i>Hyvä maine</i> Hyvä ympäristöimago	Kuntapalvelututkimus	
Virkistyskäytön kannalta tärkeiden vesistöjen levähaavaintojen ja hygieenisen (uimarannat) tilan seuranta	Veden laatua seurataan laaditun ohjelman mukaisesti, tulokset ovat pääosin hyviä	Alueen virallisia uimarantoja on seurattu säännöllisin näytteenotoin kesällä 2010. Uimavesinäytteiden hygieeninen laatu on ollut hyvä. Virkistyskäytön kannalta tärkeimpien vesistöjen laatua on tarkkailtu, vuonna 2010 näytteenotto keskittyi Kyyveden alueelle.
Mikkeliläisen ekologisen jalanjäljen pienentäminen	Seuranta 4. vuoden välein	2007 laskentatulos valmistuu 2011 alussa

Talouden tunnusluvut

Ympäristölautakunnan taloudelliset tavoitteet toteutuivat hyvin. Nettomenot alittuivat noin 70.000 eurolla. Nettomenojen alitus johtui suurelta osalta tulojen arvioitua suuremmasta kertymästä. Terveysvalvonnassa kertyi tupakkalain muutoksen mukaisia tupakkatuotteiden vähittäismyyntilupien käsittelystä maksuja noin 18.000 €. Kyseessä on kertaluonteinen tulo, tupakan vähittäismyyntikohdeiden tultua luvanvaraiseksi tupakkalain muutoksen yhteydessä. Myös ympäristönsuojelun lupa- ja ilmoitusmaksut ylittyivät noin 17.000 €. Lisäksi toimintakulut ovat toteutuneet arvioitua alhaisempina, johtuen mm. henkilöstökuluissa syntyneestä säästöstä.

Ympäristölautakunnan talousarvio toteutui seuraavasti:

- Tulot 656 882 €
- Menot 1 556 053 €
- Nettomenot 899 171 €

Ympäristöterveydenhuolto

Yleisen terveysvalvonnan tehtävien hoitoa varten on toimipisteet Mikkelissä ja Mäntyharjussa. Mäntyharjun toimipisteen yhteydessä on myös eläinlääkärin vastaanottotilat. Lisäksi erilliset eläinlääkärin vastaanottotilat sijaitsevat Mikkelissä, Pertunmaalla ja Haukivuorella. Pertunmaan eläinlääkärin vastaanotosta on luovuttu vuoden 2011 alusta lähtien.

Henkilöstö

Terveysvalvonta:

Terveysvalvonnan johtaja Arja Holopainen
 Toimistos sihteeri Kaija Ringbom
 Terveysinsinööri Markku Halttunen
 Terveystarkastaja Hannu Hulkkonen
 Terveystarkastaja Marko Nyyssönen
 Terveystarkastaja Kalle Nieminen
 Terveystarkastaja Mari Pöyry
 Terveystarkastaja Sanna Toivanen
 Terveystekniikan opiskelijat Jonne Raatikainen ja Anne Bergman Mikkelin Ammattikorkeakoulusta työskentelivät terveystarkastajajarjoittelijoina touko-elokuussa.

Eläinlääkintähuolto

Eläinlääkäri Antti Tukiainen
 Eläinlääkäri Kari Särkkä
 Eläinlääkäri Risto Toijonen, osa-aikaeläkkeellä
 Eläinlääkäri Minna Rantalainen
 Eläinlääkäri Helena Niilo-Rämä, osa-aikaeläkkeellä
 Eläinlääkäri Suvi Kähkönen-Valtola

Laitosapulainen Minna Talka, osa-aikainen, poissa 14.3.2010 alkaen
 Vastaanottoavustaja Merja Saarenpää, osa-aikainen
 va. laitosapulainen Nina Mäkinen, osa-aikainen 17.3.2010 alkaen.

Eläinlääkäreiden vuosilomien sijaisina ovat toimineet Paula Nyberg, Maiju Hänninen ja Maria Joutsemo. Lisäksi lyhyemmissä sijaisuuksissa ja päivystäjänä ovat toimineet Emmi Klemetti ja Sanni Kallio.

Eläinlääkintähuollon kehittämistyöryhmän loppuraportti hyväksyttiin ympäristölautakunnassa. Loppuraporttiin sisältyneistä toimenpide-ehdotuksista otettiin vuonna 2010 käyttöön eläinlääkäripäivystyksen maksullinen päivystyspuhelin sekä tehtiin sopimus pieneläinten takapäivystyksestä kuopiolaisen pieneläinklinikan kanssa. Lisäksi valmisteltiin Mäntyharjun yhteisvastaanottoa ja Pertunmaan vastaanotto lakkautettiin vuoden lopussa.

Eläinlääkintähuollossa tehtiin vuonna 2010 1 518 sairaskäyntiä ja pieneläimiä hoidettiin vastaanotoilla 3 509. Eläinlääkäreiden virkamatkoja tehtiin 221.

Elintarvikevalvonta

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelujen toimialuetta koskeva elintarvikevalvontasuunnitelma hyväksyttiin ympäristölautakunnassa 10.12.2009 osana yhteistä ympäristöterveydenhuollon valvontasuunnitelmaa. Elintarvikekohteita oli vuonna 2010 yhteensä 661, lisäksi maidontuotantotiloja sekä muita alkutuotantopaikkoja oli 1145. Valvottavana olevien kohteiden lukumäärä on vähentynyt edelliseen vuoteen verrattuna. Suurin vähennys on tapahtunut maidontuotantotilojen määrässä.

Elintarviketurvallisuusvirasto (Evira) on antanut suositukset eri kohdetyyppien tarkastusmääristä. Suunnitelmallisia tarkastuksia tehtiin yhteensä 598 kpl. Kaikkiaan elintarvikevalvonnan tarkastuksia tehtiin vuoden 2010 aikana 768. Suunnitelman mukaisia elintarvikenäytteitä otettiin 120.

Tiedot valvontakohteista, niissä suoritetuista tarkastuksista, havainnoista ja näytteenotoista on kirjattu Digia Tarkastaja- ohjelmaan.

Vuoden 2010 valvonnan painopisteenä olivat ravintoloiden tarkastukset. Tehdyissä tarkastuksissa valvonta on kohdennettu erityisesti omavalvonnan toimivuuden arviointiin. Yhtenä viime vuoden painopistealueena on ollut kohteiden yhtenäisen tarkastuskäytännön luominen. Tarkastuksia varten on laadittu eri kohdetyyppien mukaiset yhtenäiset tarkastuskaavakkeet.

Valvonnan painopistealueena oli lisäksi elintarvikeliikkeiden omavalvontaohjelmien tarkastus ja hyväksyminen. Vuonna 2009 aloitettiin projekti, jossa käytiin läpi elintarvikeliikkeiden omavalvontaohjelmia. Projekti jatkui vielä vuonna 2010 neljän kuukauden ajan.

Omavalvontaohjelmat käytiin läpi ja puutteelliset suunnitelmat pyydettiin täydentämään. Samalla annettiin tarvittaessa neuvontaa omavalvontaohjelman laadinnasta ja vaatimuksista. Omavalvontaohjelmia tuli hyväksyttäväksi yhteensä 96, osaan paikoista suoritettiin neuvonta- ja tarkastuskäynti.

Viime vuonna osallistuttiin neljään Etelä- Savon kuntien yhteiseen elintarviketutkimusprojektiin. Näytteenotto kohdistettiin erityisesti kohteisiin, joista ei näytteitä muuten ole otettu. Elintarvikeprojektit olivat viime vuonna:

- täytettyjen voileipien hygieeninen laatu
- pizza-ainesten sekä kebabilhojen hygieeninen laatu
- Yersinian esiintyminen porkkanoissa
- Irtomyynnin hygienia

Tupakkavalvonta ja lääkelain mukainen nikotiinikorvaushoitovalmisteiden myynnin valvonta

Tupakkalain muutoksen myötä säädettiin uusia tehtäviä terveysturvallisuudelle. Tupakan vähittäismyynti tuli luvanvaraiseksi ja myyntilupien myöntäminen ja valvonta on ympäristöterveydenhuollon tehtävä. Tupakan vähittäismyyntilupaa piti hakea 30.6.2009 mennessä ja luvat myöntää 30.3.2010 mennessä. Myyntilupahakemuksia tuli yhteensä 190. Myyntilupien käsittely on työllistänyt koko alkuvuoden 2010, jolloin hakemuksia käsiteltiin yhteensä noin 150.

Tupakkavalvontaa tehtiin vuonna 2010 elintarvikevalvonnan tarkastusten yhteydessä. Valvonta kohdistui tupakan myynnin valvontaan.

Vuonna 2010 nikotiinikorvausvalmisteiden myyntilupia myönnettiin 4 kappaletta.

Terveydensuojelulain mukainen valvonta

Terveydensuojelulain mukaisia tarkastuksia tehtiin viime vuonna yhteensä 470, joista valvontasuunnitelman mukaisia tarkastuksia oli 186 ja muita tarkastuksia 284. Suunnittelemattomista tarkastuksista oli asumisterveystarkastuksia 180 ja muita tarkastuksia 104. Asumisterveyteen liittyvien tarkastusten määrä on pysynyt edellisten vuosien tasolla. Koulujen ja päiväkotien, vanhainkotien yms. tarkastuksia tehtiin noin 60 kpl.

Edelleen merkittävimmät terveyshaittojen aiheuttajat ovat kosteusvauriot ja puutteellinen ilmanvaihto. Koulujen sisäilmaongelmien selvittely on edelleen työllistänyt merkittävästi. Mikrobihaittojen selvittämiseksi on tehty runsaasti mittauksia ja otettu erilaisia mikrobinäytteitä. Lisäksi on entistä enemmän tehty myös haihtuvien orgaanisten yhdisteiden (VOC) määrittämiä sisäilmasta ja rakennusmateriaaleista lähinnä muovimattopäästöjen selvittämiseksi.

Terveydensuojelulain mukaista valvontaa varten on vuoden 2008 alusta lähtien laadittu terveydensuojelulain edellyttämä valvontasuunnitelma. Suunnitelman mukaiset tarkastukset on kohdistettu terveydensuojelun kannalta tärkeisiin kohteisiin. Painopistealueena terveydensuojelulain mukaisessa valvonnassa on ollut koulujen ja päiväkotien terveydellisten olojen valvonta.

Terveystarkastajat ovat suorittaneet eläinsuojelulain mukaisia eläinsuojelutarkastuksia 36 kpl. Eläinlääkäreiden suorittamia eläinsuojelutarkastuksia oli lisäksi yhteensä 42.

Mikkelin kaupungissa toimii eri osapuolia edustava sisäilmatyöryhmä, joka on laatinut oppaan toimintamalliksi sisäilmaongelmien ratkaisemiseksi kaupungin kiinteistöissä. Myös Ristiinaan on perustettu sisäilmatyöryhmä, johon kuuluu terveysvalvonnan edustaja. Ongelmakiinteistöihin on perustettu sisäilmatyöryhmiä tarpeen mukaan myös kohdekohtaisesti.

Painopistealueisiin kuului myös talous- ja uimaveden valvonta. Vesilaitosten riskejä on kartoitettu yhdessä vesilaitosten kanssa. Mäntyharjun vesilaitokselle laadittiin ammattikorkeakoulun opiskelijan opinnäytetyönä erityistilannesuunnitelma.

Uudet uimarantoja koskevat määräykset on huomioitu valvonnassa ja tiedotettu uimarantojen ylläpitäjille. Uimakaudella seurattiin näytteenotoin ja tarkastusten avulla virallisten EU-uimarantojen (isot uimarannat) ja muiden yleisten uimarantojen vedenlaatua. Osallistuttiin valtakunnalliseen sini-leväseurantaan ja sen lisäksi levähavaintojen perusteella suoritettiin tarkastuksia uimarannoilla. Terveydensuojelulain ja tuoteturvallisuuslain osalta suoritettiin uimarantojen turvallisuuden tarkastukset kaikilla uimarannoilla ennen uimakauden alkua.

Tuoteturvallisuuslain mukainen valvonta

Tuoteturvallisuusvalvonnan työjaon mukaisesti kunnat ovat ensisijaisesti vastuussa omalla alueellaan tuotettujen kuluttajapalveluiden turvallisuuden valvonnasta. Valvontaa kohdennettiin Kuluttajaviraston määrittelemien valtakunnallisten painopistealueiden (leikkikentät, skeittauspaikat, uimarannat, talviuintipaikat) mukaisten kohteiden tarkastamiseen. Tuoteturvallisuusvalvonnan painopistealueena oli toiminta-alueella tarjottavien palvelujen turvallisuus, uimarantojen riskinarviointi sekä suurten yleisötapahtumien turvallisuus.

Vuonna 2010 tarkastettiin kuuden suuren yleisötapahtuman turvallisuus. Nämä olivat Farmari 2010-näyttely, St. Michel -ravit, Jurassic-rock, Mikkeli soikoon -tapahtuma, Kalamarkkinat sekä Vaakunaralli.

Viime vuonna tehtiin kaikkien yleisten uimarantojen riskinarviointi uimakauden alussa. Lisäksi käynnistettiin mökkimajoitusta ja muita majoituspalveluja tarjoavien yritysten kartoittaminen.

Tuoteturvallisuuslain mukaisia tarkastuksia tehtiin vuonna 2010 89 kpl.

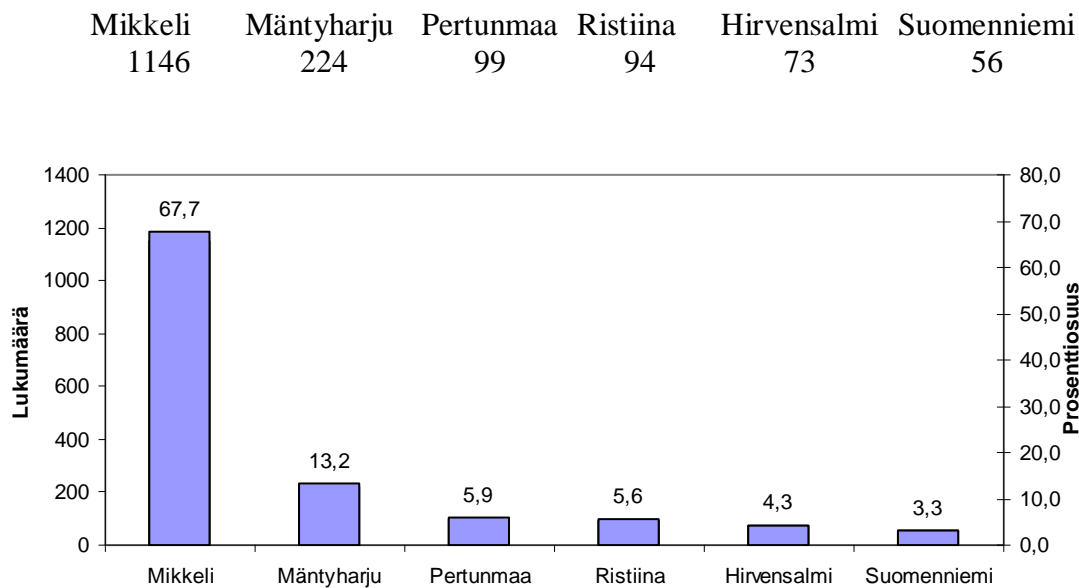
Muu toiminta

Lautakunnan delegeoimia lupapäätöksiä tehtiin yhteensä 165. Ne koskivat pääosin tupakkalain mukaisia myyntilupien sekä elintarvike- ja muiden huoneistojen hyväksymisiä.

Ympäristöterveydenhuollon henkilökunta on käynyt luennoimassa mm. seuraavista aiheista vuonna 2010:

- Päiväkotienleikkivälineiden ja muiden palveluiden turvallisuus
- Uimarantojen turvallisuus
- Suurtalouksien omavalvonta ja HACCP
- Lisäksi on esitelty terveystarkastajan työtä Ammattikorkeakoulun opiskelijoille.

Ympäristöterveydenhuollon suoritteet vuonna 2010

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun tehtävien hoitamista varten on toimipisteet Mikkeliissä ja Mäntyharjulla.

Henkilöstö

Ympäristöpäällikkö Timo J. Lehtonen 11.4.2010 saakka
 Ympäristöpäällikkö Hanna Pasonen 1.10.2010 alkaen
 Ympäristötarkastaja Marita Savo
 Ympäristötarkastaja Raija-Leena Heino
 Ympäristötarkastaja Anne Luttinen (virkaavapaalla 1.1.2010 - 31.12.2011)
 Vs. ympäristötarkastaja Tiina Kamula
 Ympäristösuunnittelija Heikki Tanskanen (vuorotteluvapaalla 16.3.2010 - 16.9.2010)

Mikko Rautiainen 19.4.- 18.6.2010
 Airi Määttä 8.6. - 24.9.2010
 Anni Kyyhkynen 1.5. - 30.8.2010
 Mikko Teräväinen 1.5. - 30.8.2010
 Anne Laitinen 10.5. - 9.7.2010
 Urpolan luontokeskuksen valvoja Saara Ojanen 16.4.–31.8.2010
 Lisäksi Urpolan luontokeskuksessa toimi kuusi apuopasta kukin kuukauden kerrallaan

Melu

Käsiteltiin 34 ympäristönsuojelulain 60 §:n mukaista ilmoitusta melua ja tärinää aiheuttavasta toiminnasta. Ilmoituksista oli 15 Mikkelistä, neljä Hirvensalmelta, kuusi Mäntyharjulta, viisi Pertunmaalta, kaksi Ristiinasta ja kaksi Suomenniemeltä. Ilmoitukset koskivat maa-ainesten käsittelyä (louhinta, murskaus yms.) tai rakentamista, ulkoilmakonsertteja ja moottoriurheilutapahtumia.

Ilmanlaatu

Ympäristöpalvelut käynnisti yhdessä Savonlinnan ja Pieksämäen kaupunkien ja paikallisten energiantuotantoyhtiöiden kanssa viisi vuotta kestävästä ilmanlaadun mittauksesta (hengitettävien hiukkasten jatkuvatoimiset mittaukset). Vuosina 2009 ja 2010 mittaukset tehtiin Mikkeliissä Porrassalmenkadun mittauspisteessä. Mittauspalvelut ostetaan J.P. Pulkkisen Kalibrointi Ky:ltä. Mittaustulokset ovat nähtävillä nettisivuilla ja niistä julkaistaan vuosiraportit.

Ilmastonsuojelu

Seuratakseen ilmasto- ja energiastrategian tavoitteiden toteutumista kaupunki liittyi 1.11.2010 mukaan CO₂-raportin kasvihuonekaasupäästöjen seurantaan. CO₂-raportti on vuonna 2008 perustettu verkossa ilmestyvä sitoutumaton uutislehti, joka kertoo lukijoilleen ajankohtaisimmat uutiset ilmastomuutoksesta ja energiasta. Päästöraportti laaditaan viikoittain CO₂-raportin asiantuntijoiden kehittämällä menetelmällä, jossa otetaan huomioon kulutuksen aiheuttamat päästöt rakennusten ja käyttöveden lämmityksen, tieliikenteen ja kuluttajien sähkönkulutuksen osalta. Päästöraportin tarkoituksena on tuottaa kunnalle tietoa päästöistä päätöksenteon tueksi ja lisätä kuluttajien ympäristötietoutta. Raportti auttaa kuluttajia ymmärtämään päivittäisessä elämässä tehtyjen valintojen merki-

tyksen: kuljetaanko omalla autolla vai käytetäänkö joukkoliikennettä, pidetäänkö asunnossa tarpeettoman korkeaa lämpötilaa jne.

CO₂-raportti on laajin suomenkielinen tietolähde ilmasto-, energia ja kasvihuonekaasupäästöaiheille uutisille. Sivustolla on myös ilmasto- ja energiavinkkejä kuluttajille sekä ilmastoaiheinen kysymys- ja vastauspalsta. Viikoittaiset päästötiedot julkaistaan www.co2-raportti.fi -sivustolla ja erillisessä päästöikkunassa, joka on nähtävissä mm. Mikkelin kaupungin nettisivuilla. Mikkelin saa päästöseurannassa mukana olevana kuntana vuosittain koosteraportin edellisen ja aikaisempien vuosien päästöistä.

CO₂-raportti.fi sivustolla kerrotaan tarkemmin sivustosta sekä mittausmenetelmästä:

http://www.co2-raportti.fi/index.php?page=tietoa_raportista

Maatalouden ympäristöasiat

Käsiteltiin 21 nitraattidirektiivin mukaista lantapatteri-ilmoitusta (Mikkeli 11, Ristiina 5, Suomeniemi 2, Pertunmaa 1, Mäntyharju 1 ja Hirvensalmi 1). Eläinsuojien ympäristölupien tarkastuksia tehtiin 10 kpl. Eläinsuojat olivat ympäristölupien mukaisia. Kaksi uutta eläinsuojien ympäristölupahakemusta tuli vireille.

Vesiasiat

Vuonna 2010 vedenlaatuselvitykset keskittyivät seurantavesiin eikä uusia perustutkimusvesiä kartoitettu. Vedenlaadun seurantaselvitykset tehtiin seuraavista vesistöistä: Rauhajärven vesistöalue 14.931 Rauhajärvi (2 näyteasemaa), Kyyveden vesistöalue (lähi) 14.932 (7 näyteasemaa Lokkaselkä, Poroselkä, Sanjalahti, Hirviselkä, Pohjanlahti, Oravaselkä, Asemaranta) Emolanjoen valuma-alue 4.153 Likolampi, Naaranki, Naistinki. Kyyveden alueella selvitykset liittyivät Etelä-Savon vesienhoitosuunnitelman toimeenpanoon ja siihen liittyvään Kyyvesi kuntoon -hankeryhmän hoitosuunnitelmien taustaselvityksiin. Alueellisen Ely keskuksen, Haukivuoren aluejohtokunnan ja Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelujen yhteistoimilla saatiin muodostettua suunnittelun kannalta riittävä ja vertailukelpoinen aineisto mm. eri osa-valuma-alueiden vedenlaatu- ja kuormituseroista, osaltaiden vedenlaadusta sekä kalaston rakenteesta. Ympäristöpalvelujen näytepisteillä kartoitettiin tuotantokauden aikaista vedenlaatua niillä Kyyveden lahtialueilla, jotka jäävät valtakunnallisten tai maakunnallisten valtion seurantojen ulkopuolelle. Muilta osin seurantavedet olivat seurantaohjelman vakiokierrossa olevia kohteita.

Päivitettiin ympäristöstrategian vesiä koskevat ohjelmakohdat. Mikkelin hallintoelimissä tehtiin päätökset Mikkelin kehityksen kannalta keskeisimmistä ns. strategisista vesistöistä, jollaisiksi määriteltiin seuraavat vesistöt /vesialueet: Mikkelin alapuolinen Saimaa (Juurisalmeen asti), Haavio, Vitjanen, Puula - Otavan Kotalahti, Puula - Heposelkä, Läsäkoski, Iso Vuolinko, Korpjärvi - Verijärvi, Pitkjärvi, Urpolanlampi, Pankalampi, Likolampi, Hanhilampi, Kattilanlahti - Kaihunlahti, Kyyvesi - Haukivuoren taajaman lähialue ja Tarsalanjärvi Hietajärvi yms. Tämän lisäksi tehtiin päätös Mikkelin periaatteista järvikunnostuksiin osallistumiselle ja päätettiin perustaa vesitiimi vesiasioihin liittyvien hankkeiden ja lausuntojen valmistelua varten. Osallistuttiin Kymijoen - Suomenlahden ja Vuoksen vesienhoitoalueiden vesienhoitosuunnitelmien laadinnan ohjausryhmätyöskentelyyn ja työryhmätyöskentelyyn ja alueellisten hankeryhmien toimintaan.

Toteutettiin terveystarkkailun kanssa leväseurantaa toimialueen uimarannoilla ja -paikoilla ja julkaistiin ajantasatieto levätilanteesta verkkosivuilla. Vesilain mukaisia valvonta-asioita (ruoppausilmoitukset, ojitusasiat, vesistön muuttaminen) kirjattiin 46.

Jätevesiasiat

Jätevesiasetuksen toimeenpanoon liittyvää tiedottamista jatkettiin osallistumalla vesiosuuskuntien perustamisvaiheen kokouksiin ja muiden keskeisten sidosryhmien järjestämiin tapahtumiin. Vuoden 2010 aikana käytiin läpi ja lausuttiin loput Haukivuoren Salonnenän vesiosuuskunnan alueella (osa lausuttiin vuonna 2009) sekä Suomenniemen I-luokan pohjavesialueilla sijaitsevien kiinteistöjen jätevesijärjestelmät. Työssä lausuttiin kaikkiaan 44 kiinteistön jätevesijärjestelmien nykyinen tilanne. Lisäksi annettiin yksittäisiä lausuntoja 27 kiinteistön jätevesijärjestelmistä.

Vuonna 2010 alkoi kaksivuotinen jätevesineuvojahanke (hankkeen tarkempi kuvaus seuraavassa kappaleessa). Hankkeella oli avustajina neljän kuukauden ajan Ympäristöpalvelujen palkkaamat kaksi kesätyöntekijää Mikko Teräväinen ja Anni Kyyhkynen (ympäristötekniikan insinööriopiskelijoita). Lisäksi Ympäristöpalvelut rahoitti molempien opiskelijoiden opinnäytetyöt, jotka valmistuvat keväen 2011 aikana. Opinnäytetöiden aiheena ovat erilaiset jätevedenpuhdistamot käyttäjän kannalta.

Mikkelin seudun jätevesineuvojahanke

Vuonna 2010 alkanutta Mikkelin seudun jätevesineuvojahanketta toteuttavat Mikkelin kaupunki sekä Hirvensalmen, Mäntyharjun, Pertunmaan, Puumalan ja Ristiinan kunnat. Projektin hallinnoinnista vastaa Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut. Projektipäällikkönä on toiminut Anne Luttinen. Lisäksi hankkeella oli neljän kuukauden ajan avustajina Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelujen projektityöntekijät, ympäristötekniikan insinööriopiskelijat Anni Kyyhkynen ja Mikko Teräväinen. Hanke on toiminut yhteistyössä rakennus- ja ympäristönsuojeluviranomaisten kanssa sekä Pieksämäen ja Savonlinnan seutujen jätevesihankkeiden neuvonantajien kanssa.

Hanke on tarjonnut puolueetonta jätevesineuvontaa haja-asutusalueen asukkaille sekä vakituksessa käytössä oleville kiinteistöille että lomakiinteistöille. Lisäksi on annettu muuta haja-asutusalueen vesihuollon järjestämiseen liittyvää neuvontaa (talousvesikysymykset, vesiosuuskunta-asiat ym.). Neuvontatyö on toteutunut yleisenä puhelin- ja sähköpostineuvontana, kiinteistökohtaisina jätevesikäynteinä ja erilaisten kyläiltojen tms. tapahtumien yhteydessä. Lisäksi on toimitettu lehtijuttuja paikallisiin sanomalehtiin sekä laadittu hankkeelle omat nettisivut.

Kyläiltoihin on osallistunut yhteensä 450 henkilöä. Muiden tapahtumien (markkinat, messut) yhteydessä neuvonta on tavoittanut noin 100 henkilöä. Kiinteistökohtaisia käyntejä tehtiin 76. Kesän 2010 aikana on pyydetty kirjeitse selvityksiä noin 300 kiinteistön jätevesijärjestelmästä Mikkelin kaupungin, Hirvensalmen ja Ristiinan kuntien alueelta. Alueet on sovittu ympäristöpalvelujen kanssa. Selvitysten perusteella ympäristöpalvelujen ympäristötarkastajat antavat lausunnot asiakkaille jätevesijärjestelmien nykytilanteesta. Kaikkiaan neuvontaa on annettu noin tuhannelle asiakkaalle.

Pilaantuneet maat ja kemikaalivalvonta

Pilaantuneiden maiden valvonnassa tehtiin yhteistyötä kuntien ja Etelä-Savon ympäristökeskuksen kanssa. SOILI-kohteiden kunnostus on Mikkelin seudulla lähes päättynyt. Kunnostettavina kohteina ovat olleet kyläkauppojen yhteydessä sijainneet jakelupisteet. Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut

on ollut mukana selvittämässä yksityisten henkilöiden kiinteistökauppojen jälkeen todettuja maaperän pilaantumisasioita. Näitä on käsitelty roskaamisasioina.

Työaikaa on kulunut öljyvahinkotilanteiden jälkiselvittelyihin. Alueella tapahtui noin 17 eriasteista öljy- tai kemikaalivahinkoa. Lisäksi työaikaa on käytetty Etelä-Savon pelastuslaitoksen kanssa yhteistyössä tehtyyn Porrassalmen pohjavesialueella sijaitsevien lämmitysöljysäiliöiden kartoitukseen.

Kemikaalivalvonnassa ei vuonna 2010 ollut yhteispohjoismaista markkinavalvontaa. Varsinaista markkinavalvontaa suoritettiin vain yhteen itsepalvelumyymälään, jossa tarkastettiin seitsemän luokiteltua kemikaalia. Tarkastetuista kemikaaleista yhdessä esiintyi puutteita merkinnöissä. Asiasta lähetettiin tieto kuntaan, jossa etikettimerkinnän perusteella kemikaalin maahantuonti sijaitsi.

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut on tehnyt kemikaalivalvontaa muun valvonnan ohessa esimerkiksi ympäristölupakohteissa, joissa on käytetty kemikaaleja.

Kemikaalivaltokunnan julkaisua 8/2010 *Kemikaaleja koskevia uusia rajoituksia* -ohjetta on lähetetty tiedoksi erikoismyymälöille sekä EVIRAN ohjekirjettä mahdollisista vanhentuneista kasvin-suojeluinena on jaettu puutarha-alan myymälöihin.

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut -yksikön edustaja on yhdessä Etelä-Savon pelastuslaitoksen, Etelä-Savon ELY-keskuksen sekä Itä-Suomen aluehallintoviraston työsuojelun vastuualueen Mikkelin toimipaikan edustajien kanssa neuvotelleet ja tutustuneet yhteisten valvontakohteiden erityispiirteisiin ja mahdollisuuteen suorittaa yhteisiä valvontakäyntejä.

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelujen työntekijä on osallistunut yhteiseen Saimaan alueella tapahtuvaan öljyvahingon torjuntakoulutukseen (EnSaCo). Kaksivuotinen koulutus päättyi 22.9.2010 olleeseen yhteiseen toimintaharjoitukseen Lappeenrannassa

Jätehuollon valvonta

Yhdessä Metsäsairila Oy:n kanssa tehtiin jätehuoltomääräysten toteutumisen valvontaa jätehuoltoon liittymättömien kiinteistöjen osalta. Näissä päähuomio oli Haukivuoren kiinteistöissä, joihin lähetettiin 322 kehotusta. Uusintakehotuksia lähetettiin 105 kappaletta. Jätehuoltomääräysten, muuhun jätehuollon valvontaan ja roskaamiseen kohdistettiin 209 eriasteista toimenpidettä.

Mikkelin Seudun Ympäristöpalveluilla ja Metsäsairila Oy:llä oli yhteinen projektityöntekijä kahden kuukauden ajan. Tällöin käytiin läpi kiinteistöjen metalli- ja lasinkeräystilanne. Kehotus lähetettiin 284 kiinteistöille. Tilannetta seurattiin joulukuulle 2010 asti yhteistyössä jätehuoltoyritysten kanssa. Projektin avulla pyrittiin kiinnittämään huomio palamattomien jätteiden poissaamiseksi Kotkan Hyötyvoimalaan toimitettavasta jätteestä.

Lisäksi ympäristöpalvelut on ollut mukana selvittämässä mahdollisia toimenpiteitä, joilla asumisessa syntyvien lietteiden käsittelyyn liittyviä valvonta-asioita voitaisiin edistää.

Luontoasiat

Mikkelin Seudun Ympäristöpalvelut on pyrkinyt teettämään toiminta-alueensa kuntien alueista luontoraportit, joita on sopivin väliajoin päivitetty. Luontoselvityksistä saa kootusti taustatietoa maankäytön suunnittelua, erityisesti kaavoitusta varten. Ne soveltuvat myös tausta-aineistoksi eri-

laisten hankkeiden ympäristövaikutusten arvioinnissa ja niitä on mahdollista hyödyntää luontomatkailussa.

Vuoden 2010 aikana viimeisteltiin ja päivitettiin luontoraportti ”Mäntyharjun luonto ja arvokkaat luontokohteet”. Raportti perustuu pääosin olemassa oleviin julkaistuihin ja julkaisemattomiin aineistoihin ja aiemmin tehtyihin maastoinventointeihin. Mäntyharjun kiinnostavimpiin luontotyypppeihin kuuluvat vanhat metsät, harjumetsät ja reittivesien kosket. Lisäksi vuoden 2010 aikana valmistui Ympäristöpalvelujen Enviro Oy:ltä tilaama luontoraportti ”Pertunmaan luonto ja arvokkaat luontokohteet”. Tilatulla luontoraportilla päivitettiin aiemmin tehty selvitys Pertunmaan luonnosta ja luontokohteista vastaamaan kevään 2010 tilannetta. Julkaisusta on otettu 30 kappaleen painos, joka luovutetaan Pertunmaan kunnalle keväällä 2011. Lisäksi tilattiin erillinen selvitys Pertunmaan liito-oravahavainnoista.

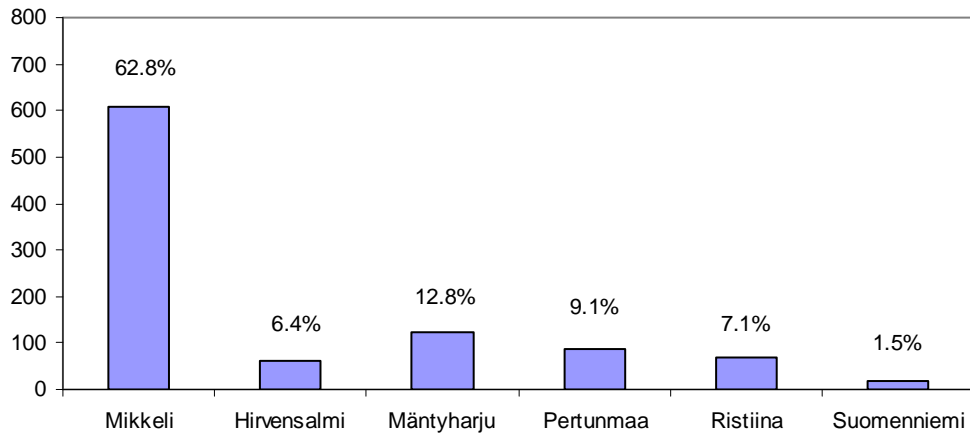
Ympäristöpalvelut osallistui syksyllä 2010 Ympäristöministeriölle osoitetun Metso-rahoitushakemuksen valmisteluun. Rahoitusta haettiin hankkeelle ”Mikkelin kaupungin METSO-kohteiden inventointi- ja suunnitteluhanke”. Hankkeessa kartoitetaan Mikkelin kaupungin alueilla sijaitsevat Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) valintakriteerit täyttävät metsäkohteet. Kartoitus tehdään metsästrategiatyön yhteydessä. Helmikuussa 2011 saadun tiedon mukaan Mikkelin kaupungille on myönnetty haettua rahoitusta yhteensä 25 000 €

Vuoden 2010 aikana on yksityismaille perustettu yhteensä seitsemän luonnonsuojelualuetta luonnonsuojelulain 24.1 §:n perusteella. Alueiden pinta-ala on yhteensä 49.4 ha ja alueet sijoittuvat Mikkelin (16.9 ha), Mäntyharjun (16.4), Ristiinan (3.9 ha) ja Hirvensalmen (12.2 ha) kuntien alueille. Luonnonsuojelualuepäätöksillä toteutetaan Natura 2000 -verkoston, Etelä-Savon maakuntakaavan ja Etelä-Suomen metsien monimuotoisuusohjelman (METSO) tavoitteita. Lisäksi Mikkelin ympäristöpalvelujen toimialueella on tehty useita luonnonsuojelulain 72 a §:n mukaisia päätöksiä liito-oravan lisääntymis- ja levähdyspaikan määrittämisestä ja alueiden metsien käsittelystä.

Ympäristönsuojelun suoritteet vuonna 2010

Laitosten ja yritysten tarkastuksissa keskityttiin vuoden 2000 jälkeen luvitetujen toimintojen tarkastuksiin ja ympäristöluvissa vaadittujen vuosiraporttien toimittamiseen.

Valvontarekisteriin (LIMS) kirjattiin vuoden aikana ympäristövalvonnan osalta 970 merkintää tarkastuksista, lausunnoista ja muista vastaavista toimenpiteistä. Kunnittain jakauma on esitetty taulukossa 3.

Taulukko 3. Ympäristönsuojelun LIMS-suoritteet kunnittain.

Ympäristökasvatus

Mikkelin seudun ympäristöpalvelut ylläpiti Urpolan luontokeskusta. Pääoppaaksi oli palkattu 4,5 kk ajaksi Saara Ojanen. Hänen lisäksi luontokeskuksessa työskenteli apuoppaina ja ympäristökasvatuksen avustajina kuusi koululaista kuukauden työsuhteissa. Kesän teemana oli metsä.

Kesäkuun alussa luontokeskuksella oli koko perheen tapahtuma. Kesä- ja heinäkuussa ala-asteikäisille pidettiin luontokerhoa torstaisin. Heinäkuun lopussa luontokeskus toimi yhtenä Farmari Suomen Maatalousnäyttely 2010 retkikohteena. Messupäivien aikana luontokeskuksessa vieraili 75 henkilöä. Kävijöille oli tarjolla erilaista toimintaa ja kahvila. Kesän aikana luontokeskuksessa vieraili 1367 kävijää, joista lapsia oli 776.

Urpolan luontokeskus sai omat nettisivut (www.urpolanluontokeskus.fi).

Hanke- ja sidosryhmäyhteistyö

Vuoden aikana saatiin päätökseen Mikkelin ympäristöstrategian 2005 - 2014 päivitystyö sekä energia- ja ilmastostrategian laadinta. Työtä johti keskeisten lautakuntien ja sidosryhmien edustajista koostuva ohjausryhmä sihteerinään ympäristöpäällikkö. Käytännön valmistelutyö tehtiin seuraavissa työryhmissä: energia- ja ilmastoasiat, vesi- ja jätevesiasiat ja ympäristöterveydenhuolto.

Ympäristöpalvelut on yhtenä toimijana mukana Etelä-Savon ympäristökasvatustoimijoiden luomassa yhteistyöverkostossa ja kehittämissyhmässä.

Laadittiin Mikkelin kaupungin ympäristötilinpäätös vuodelta 2009 yhdessä kaupungin teknisen toimien kanssa.

Mikkeli on mukana KuntaJälki-hankkeessa, jossa Ekokumppanit Oy Tampereelta laskee 25 mukana olevalle kunnalle sen alueen ekologisen jalanjäljen vuodelta 2007. Raportti valmistuu vuoden 2011 keväällä.

Mikkeli (edustajat kaupunkisuunnittelusta ja ympäristöpalveluista) on mukana Kuntaliiton kehittämishankkeessa ”Kokonaisuuksien hallinta ja ilmastonmuutos kunnan päätöksenteossa”. Hanke alkoi vuonna 2010 ja kestää vuoden 2011 loppuun. Hankkeen tavoitteena on parantaa kuntien edellytyksiä tehdä ilmastotavoitteet huomioon ottavia, kunnan koko toiminnan ja talouden kannalta mielekkäitä päätöksiä. Hankkeessa on mukana 22 kuntaa tai seutua.

Osallistuttiin Itä-Suomen ilmasto- ja energianeuvontayksikön valmistelutyöhön. Sekä Etelä-Savon elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen tulossopimukseen että maakuntaliiton maakuntaohjelman toteuttamissuunnitelmaan saatiin maininta valtakunnallisen energianeuvonnan palvelukeskuksen perustamisesta.

Osallistuttiin Mikkelin elinkeinostrategian valmistelutyöhön erityisesti ympäristöliiketoiminnan ja uusiutuvan energian alalla.

Eduskunnan ympäristövaliokunnan vierailu

Eduskunnan ympäristövaliokunta vieraili Mikkeliissä 18.8.2010. Ympäristöpalvelujen edustaja esitteli valiokunnan edustajille Mikkelin uutta ilmasto- ja energiastrategiaa. Lisäksi keskusteltiin mm. haja-asutusalueen jätevesimääräyksistä.

Ympäristöpalvelujen edustaja oli mukana mm. seuraavissa ohjaus- ja työryhmissä:

Biopolttoaineita käyttävien energiatuotantolaitosten tuhkien hyötykäyttö ja logistiikkavirrat Itä-Suomessa -hanke vuosina 2008–2011

Valtatie 5 parantaminen välillä Pitkäjärvi - Asema (Mikkelin ohikulkutie) tiesuunnitelman laatimisen hanke- ja ympäristöryhmät

Mikkelin satama-alueen yleiskaavoitusta valmisteleva ohjausryhmä

Russia services -hankkeen ohjausryhmä

Vesienhoidon Etelä-Savon yhteistyöryhmä ja kaksi alatyöryhmää

Etelä-Savon pohjavesien suojeleohjelma-projektin ohjausryhmä

Etelä-Savon jätehuollon neuvottelukunta

Etelä-Savon maakuntaohjelmaa valmisteleva yritysfoorumi

Etelä-Savon ympäristökasvatustyöryhmä

Kyyvesi-hankkeen ohjausryhmä

Ympäristöasiat osana hevostallien kannattavuutta -hankkeen ohjausryhmä

Mikkelin kaupungin hyvinvointityöryhmä

Rakennustekninen työryhmä

Kuntien sisäilmatyöryhmät

Ammattikorkeakoulun ympäristötekniikan neuvottelukunta

Yhti (ympäristöterveydenhuollon tiedonkeruu) -projektiryhmä

Forum- Mikkeli- työryhmä

Julkaisut

Mikkelin seudun vesistötutkimukset vuonna 2009
Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen toimintakertomus vuodelta 2009
Mikkelin ympäristötilinpäätös vuodelta 2009
Mäntyharjun luonto ja arvokkaat luontokohteet
Pertunmaan luonto ja arvokkaat luontokohteet
Mikkelin kaupungin ympäristöstrategia vuosille 2010 - 2014
Mikkelin kaupungin ilmasto- ja energiastrategia vuosille 2010 - 2020
Ilmanlaadun mittausraportti Mikkelin vuonna 2009